

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2CdoR/1/2023
Identifikačné číslo spisu:	6322201186
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6322201186.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti o nesvojprávnú J. Y., narodenú I., L., za účasti prokurátora, o návrhu navrhovateľky D. Y., narodenej I., J., na zmenu opatrovníka, vedenej na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 1Ps/8/2022, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. decembra 2022 sp. zn. 11CoP/44/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Brezno (ďalej aj „okresný súd“) z 21. septembra 2022 č. k. 1Ps/8/2022-93, ktorým zamietol návrh navrhovateľky na zmenu rozsudku o ustanovení za opatrovníka pre jej dcéru J., potvrdil toto uznesenie.

2. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala navrhovateľka (ďalej len „dovolateľka“) dovolanie, ktoré sama písala a podpísala (č. l. 143 spisu).

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací podľa § 35 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“) po zistení, že dovolanie podala strana sporu (navrhovateľka), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP (§ 447 písm. e) CSP).

4. Na odôvodnenie svojho záveru dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 CSP stručne uvádza, že podmienkou dovolacieho konania je obligatórne zastúpenie dovolateľa advokátom v dovolacom konaní (§ 429 ods. 1 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

5. Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá

má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

6. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

7. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade úplnej absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

8. V danom prípade však odvolací súd v zmysle § 393 ods. 1 CSP v napadnutom rozhodnutí (viď str. 9 uznesenia krajského súdu „Poučenie“) strany riadne poučil (okrem iného) aj o povinnom zastúpení dovolateľa advokátom a o nutnosti spisania dovolania a ďalších podaní dovolateľa týmto kvalifikovaným zástupcom s výnimkou prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP. I napriek náležitému poučeniu zo strany odvolacieho súdu je z obsahu spisu zrejmé, že dovolanie nebolo spísané advokátom, dovolateľka nepreukázala zastúpenie advokátom, ani vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a) v spojení s § 468 CSP).

9. Podľa uznesenia najvyššieho súdu z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, publikovaného pod R 39/2020 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom.

10. Podľa § 447 písm. e) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že nie je splnená osobitná obligatórna podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP), pretože navrhovateľka ako dovolateľka nie je v dovolacom konaní zastúpená advokátom a nejde o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP.

12. Na tomto základe dovolací súd tak dovolanie navrhovateľky podľa § 447 písm. e) CSP odmietol pre nesplnenie podmienky dovolacieho konania spočívajúcej v nedostatku právneho zastúpenia bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/160/2017, 4Cdo/10/2018, 4Cdo/190/2019, resp. R 39/2020).

12.1. Tento záver bol vyhodnotený ako ústavne konformný a udržateľný aj Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľoch, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „bdelým patrí právo“, predložili v zákonom stanovenej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti.

13. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 52 CMP.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.